

LÄÄNE-VIRUMAA KESKRAAMATUKOGU

ARENGUKAVA AASTATEKS

2025
2030

SISSEJUHATUS

Lääne-Virumaa keskraamatukogu on Rakvere linna rahvaraamatukogu, mis täidab lisaks maakonnaraamatukogu ülesanded. Lääne-Viru maakonnas on kaheksa omavalitsust 35 rahvaraamatukoguga.

Kavandatava rahvaraamatukogude seaduse järgi maakonnaraamatukogud senisel kujul kaovad. Maakondlikud ülesanded kaotatakse kahes etapis: 2026. ja 2027. aastal. Rolli muutus toob kaasa nimemuutuse ja vajaduse uue visuaalse identiteedi järele.

Lääne-Virumaa keskraamatukogu toetub oma tegevuses Eesti visioonidokumendile „21. sajandi raamatukogu“ [1], mis ütleb, et raamatukogude missioon on: „kujundada inimeste lugemisharjumusi, toetada elukestvat õpet ja säästlikku mõtteviisi ning pakkuda ligipääsu informatsioonile, teadmistele ja kultuurile“. Eesmärkide seadmisel juhindutakse ka kultuurivaldkonna arengukava „Kultuur 2030“ [2] raamatukogude valdkonna peamistest eesmärkidest.

Raamatukogu kuvand, füüsiline keskkond ja mitmeotstarbelisus mõjutab üha enam piirkonna atraktiivsust. On ju raamatukogu ainus demokraatlik ja kommertsivaba avalik siseruum linnas.

21. sajandi raamatukogu mudel sätestab, et raamatukogu on ligipääsetav ja kättesaadav, lugemisharjumust kujundav, nutikas, arendav, keskkonnateadlik, strateegiline ja kaasav. Neist peamistest põhimõtetest lähtub Lääne-Virumaa keskraamatukogu oma arengukava strateegia koostamisel.

Lääne-Virumaa Keskraamatukogu arengukava kirjeldab lähiaastate peamisi eesmärke ja tegevusi. Arengukava uuendatakse ja tegevuskava täiendatakse kord aastas, pikendades selle kehtivust aasta võrra.

¹ 21. sajandi raamatukogu (2022)
<https://eru.lib.ee/application/files/1016/8318/6900/21-sajandi-raamatukogu-2022.pdf>

² Kultuuri arengukava 2021-2030 <https://www.kul.ee/kultuur2030>

MISSIOON

Lääne-Virumaa Keskraamatukogu pakub kõigile läänenvirulastele inspireerivas ja sõbralikus keskkonnas lihtsat ja tasuta juurdepääsu mitmekülgsele sisule ning kultuuri- ja õpisündmustele.

Oleme rakverelaste elutuba, kodukontor ja õpiruum. Visiooni ellu viies aitame kujundada arenevat, toimetulevat ja õnnelikku Rakvere linna.

Lisaks traditsioonilisele info vahendamisele on raamatukogu mõnus aja veetmise paik, kus saab kohtuda sõpradega, vaadata näitust, osaleda mõnel kultuurisündmusel või lihtsalt viibida.

Raamatukogus on loodud tingimused, et teha kaugtööd, õppida või suhelda riigiga.

Raamatukogu on paindlik pakkuma kogukonna ootustele vastavaid teenuseid, et toetada toimetulekut ja elustiili.

Raamatukogus kohtuvad erinevas vanuses ja erinevate huvidega inimesed.

VISIOON

MEIE VÄÄRTUSED

HOOLIVUS

Raamatukogus on koht, kus igaüks on teretunud – oleme lahked, sõbralikud ja abivalmis. Austame kõigi inimeste õigust olla erinevad, kuid võrdselt hästi koheldud. Lähtume oma kasutajate soovidest, vajadustest ja eelistustest.

USALDUSVÄÄRSUS

Oleme sõltumatud ja erapooletud, vahendame õiget ja kontrollitud infot. Meile usaldatud andmed on hästi hoitud.

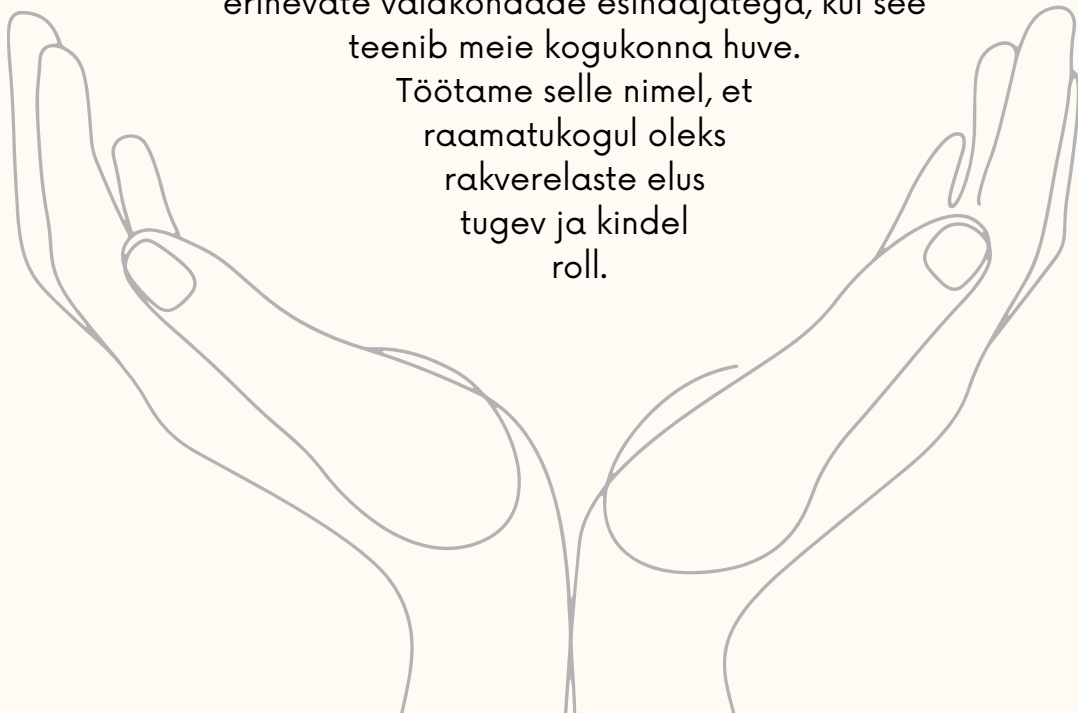
UUENDUSLIKKUS JA AVATUS

Oleme avatud uutele ideedele ja kaasaegsetele innovatiivsetele lahendustele ning valmis reageerima kogukonna muutunud ootustele. Väärtustame õppimist, uudishimu, loovust ja avatud meelt.

KOOSTÖÖ

Usume koostegemise jõusse. Oleme avatud koostööle erinevate valdkondade esindajatega, kui see teenib meie kogukonna huve.

Töötame selle nimel, et raamatukogul oleks rakverelaste elus tugev ja kindel roll.

STRATEEGILISED EESMÄRGID

1.

Raamatukogu pakub lugemiselamusi igas vanuses ja erinevate huvidega inimestele.

Teeme piirkonna elanikele kättesaadavaks suurepärase valiku kirjandust, mis vastab meie lugejaskonna profiilile ja ootustele. Hoiame kogud ajakohased ja tagame kättesaadavuse mõistliku aja jooksul.

#kogud

2.

Raamatukoguteenused on mitmekesised, kogukonna ootustele ja vajadustele vastavad ning tuge ja väärtust pakkuvad.

Info hulk kasvab pidevalt, tehnoloogia areneb ning ka inimeste harjumused, ootused ja vajadused on pidevas muutumises. Neid trende peab teenuste kujundamisel arvestama ka raamatukogu. Raamatukogu teenused peavad olema lihtsasti kättesaadavad ja kasutatavad sõltumata ajast ja kohast. Seda nii virtuaalses kui füüsilises ruumis, et ükski ühiskonnagrupp ei jääks kõrvale. Raamatukogu on info- ja digipädevuste arendaja. Ta juhendab ja abistab inimesi nende infootsingutes, et toetada arengut ning tagada toimetulek.

#teenused

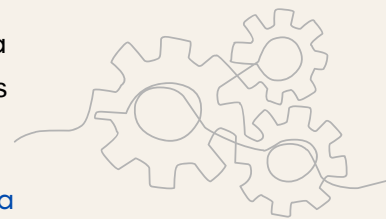

3.

Raamatukogu peab sammu tehnoloogilise arenguga.

Kvaliteetsete teenuste pakkumiseks peab raamatukogul olema kaasaja nõuetele vastav tehnika ning uute teenuste pakkumiseks valmisolek uue tehnoloogia soetamiseks ja kasutuselevõtuks.

#tehnoloogia

STRATEEGILISED EESMÄRGID

4. Raamatukogu on väärtuslik avalik ruum.

Rahvaraamatukogu on ainus avalik siseruum linnas, kuhu saab tulla igaüks ilma surveta siin midagi tarbida. Raamatukogu on koht, kus veeta vaba aega, kohtuda inimestega, õppida ja osaleda kogukonna tegevustes. Raamatukogu füüsiline keskkond on mugav, kutsuv, turvaline ja eri huvigruppide vajadusi rahuldav.

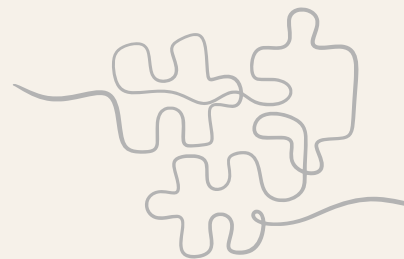
#ruum

5. Raamatukogu on hea koostööpartner.

Raamatukogu on avatud erinevatele ühistegevustele ja ideedele. Läbi koostöö teiste asutuste ja organisatsioonidega, kui see peab silmas elanikkonna huve, sünnib suurem väärtus.

#koostöö

6. Raamatukogu on ühtehoidev, professionaalselt toimiv ja keskkonda väärtustav organisatsioon.

Kvaliteetse teenuse eelduseks on raamatukogutöötajate ajakohased oskused ning head koostöösuhted. Raamatukogutöötaja hoolib kasutajate vajadustest, väärtustab oma ametit ja organisatsiooni. Raamatukogutöötajate rahulolu tööga on kõrge. Raamatukogu on avalikus ruumis hästi nähtav ja positiivse mainega. Raamatukogutöötaja hindab säästlikku mõtteviisi ja hoolib ümbritsevast keskkonnast olles eeskujuks ka teistele.

#professionaalsus

#keskkond

#kommunikatsioon

TEGEVUSKAVA 2025-2026

TEGEVUSED	OODATAV TULEMUS/MÕÕDIKUD	RAHAS- TAJA	VASTUTAJA	TÄHT- AEG
Eesmärk 1: Raamatukogu pakub lugemiselamusi igas vanuses ja erinevate huvidega inimestele.				
Kogude komplekteerimine ja olemasolevate kogude korrapärane hindamine	<ul style="list-style-type: none"> Kogud on mitmekesised ja vastavad kasutajate ootustele. Järjekorrad raamatule ei ületa 4 nädalat. Kogude ringlus on suurem kui 1,5. Komplekteerimispõhimõtted on ajakohastatud ja avalikult kättesaadavad. 	KOV, KuM	teenindusjuht, komplekteerimis- osak. juhataja	Pidev
Kogude aktiivne tutvustamine	<ul style="list-style-type: none"> Regulaarsed väljapanekud (aktuaalsed ja meelelahutuslikud) vähemalt 1x nädalas Postitused blogis „Raamatukoguhoidja lugemispäevik“ Edetabelite koostamine ja eksponeerimine raamatukogus ja sotsiaalmeedias. <p>Tegevused tõstavad esile väärtkirjandust, aitavad kaasa raamatuvalikul ja suurendavad kogu kasutatavust.</p>	KOV	teenindusjuht, arendus- spetsialist, raamatukogu- hoidjad	Pidev
Eesmärk 2: Raamatukoguteenused on mitmekesised, kogukonna ootustele ja vajadustele vastavad ning tuge ja väärtust pakkuvad.				
RFID põhise laenutus- automaadi ja tagastuskastide kasutuselevõtt	<ul style="list-style-type: none"> Lugejad on läbi juhendamise teadlikud iseteenindusvõimalusest ja oskavad seda kasutada. Suurenevad raamatukogukasutaja valikuvõimalused, privaatsus on tagatud, teeninduse kiirus kasvab. 25 % laenutustest tehakse läbi iseteeninduse automaatide. 	KOV	teenindusjuht, arendus- spetsialist	al. jaanuar 2025
Välise raamatukapi lisamooduli paigaldamine	<ul style="list-style-type: none"> Laenutusteenus on kättesaadav ka neile inimestele, kes ei saa või ei soovi raamatukogu küllastada raamatukogu lahtiolekuajal. Teenus on alati sama kiire, kuna vabu kappe on piisavalt. 7% laenutustest moodustavad tellimused raamatukappi. 	KOV	direktor	jaanuar 2025

TEGEVUSED	OODATAV TULEMUS/MÕÕDIKUD	RAHAS- TAJA	VASTUTAJA	TÄHTAEG
Digioskuste õpetamine täiskasvanutele ja igapäevane nõustamine	<ul style="list-style-type: none"> Erinevatele sihtgruppidele mõeldud koolitused, mille tulemusena paraneb nende toimetulek. Näiteks: <ul style="list-style-type: none"> Terviseportaali kasutamine Riigi e-teenused Infootsing Individuaalsed nõuandetunnid. Inimene saab raamatukogust abi ja lahenduse oma igapäevastele probleemidele digivahendite kasutamisel. 	KOV	teenindusjuht, raamatukoguhoidjad	Pidev
Eesmärk 3: Raamatukogu peab sammu tehnoloogilise arenguga.				
Kaardimakse võimaluse loomine (makseterminal)	<ul style="list-style-type: none"> Kasvab kasutajamugavus ja ülekannete kiirus. Tasulisi teenuseid kasutatakse senisest enam. 	KOV	direktor, sekretär	mai 2025
Tehnoloogia-arendamine	<ul style="list-style-type: none"> Uute tegevuste pakkumine ja trendidega kaasasolek (uued materjalid, tehnikad, seadmed) tagab jätkuva huvi ja tehnoloogia kasutajate hulga kasvu. Rohkem raskesti haaratavaid sihtgruppe (nt teismelised, noored mehed) leiavad tee raamatukogusse. 	KOV	teenindusjuht, tehnoloogia-arendaja	Pidev
Eesmärk 4: Raamatukogu on väärtuslik avalik ruum.				
Individuaaltöörumi ventileerimise võimaluse loomine (avatav aken)	<ul style="list-style-type: none"> Parem füüsiline keskkond – värskem õhk, vähem palav kuuma suveilmaga – tagab mugavamad tingimused töötamiseks individuaaltöörumis. Kasutajate rahulolu paraneb. 	KOV	direktor	oktoober 2025
Sisepääsu uuendamine	<ul style="list-style-type: none"> Mugavam sisepääs liikumispuudega inimestele ja lapsevankriga sisenejatele. Paraneb kasutajate rahulolu. 	KOV	direktor	oktoober 2025
Lasteosakonna uue rühmaruumi rakendamine, sisu loomine	<ul style="list-style-type: none"> Septembrist maini toimuvad regulaarsed organiseeritud huvi- ja õppetevused sagedusega vähemalt kord nädalas. Tegevuste välisel ajal on ruum vabalt kasutatav vaikse alana ja seal on tingimused süvenemist nõudvateks tegevusteks (nt õppimiseks või lugemiseks). <p>Laste vaba aeg on paremini sisustatud ning neil on paremad tingimused õppimiseks raamatukogus.</p>	KOV	lasteosakonna raamatukoguhoidjad	alates jaanuar 2025, pidev

TEGEVUSED	OODATAV TULEMUS/MÕÕDIKUD	RAHAS- TAJA	VASTUTAJA	TÄHTAEG
Eesmärk 5: Raamatukogu on hea koostööpartner.				
Lasteosakond läheb majast välja (koolid ja lasteaiad)	<ul style="list-style-type: none"> Suureneb koostööpartnerite hulk ja potentsiaal edasiseks koostööks. Kasvab raamatukogu külastavate laste hulk. 	KOV	lasteosakonna raamatukoguhoidjad	Õppeperioodil mai-sept. pidev
Osalemine Rakvere linna ühisüritustel (nt linna päevadel juunis ja Kultuuri-festivalil nov.)	<ul style="list-style-type: none"> Head koostöösuhted. Raamatukogu maine on hea ja teadlikkus raamatukogus pakutavast kasvab. Sündmuste külastajate hulk on tänu ühistegevusele suurem kui tavapärasel üritustel. 	KOV	direktor, arendus-spetsialist	2025, 2026
Osalemine Eesti Raamatu Aasta 2025 tegevustes	<ul style="list-style-type: none"> Head koostöösuhted. Raamatukogu on kogukonnas nähtav. Kogukond on kaasatud teema-aasta tegevustesse ja toimuvast paremini informeeritud. 	KOV	direktor, arendus-spetsialist, teenindusjuht, raamatukoguhoidjad	2025 jaanuar - 2026 märts
Eesmärk 6: Raamatukogu on ühte hoidev, professionaalselt toimiv ja keskkonda väärtustav organisatsioon.				
Töötajate koolitamine	Jooksev koolitusvajaduse hindamine. Töötajad osalevad tööalasel koolitusel vähemalt viiel päeval aastas.	KOV	direktor, teenindusjuht, töötaja	Pidev
Raamatukogu nime ja sellega seonduv visuaalse identiteedi muutmine	Seoses 2025.a. planeeritava Rahvaraamatukogude seaduse muutmisega kaob 2026. a. raamatukogu roll maakonnaraamatukoguna, mis tingib vajaduse muuta nime. Uus nimi - nt Rakvere raamatukogu - peegeldab paremini raamatukogu sisu ning rolli ja muutub kasutajatele lihtsamaks ja suupärasemaks. Seoses nime muutusega kaasajastame ka visuaalset identiteeti, töötades professionaalide abil välja raamatukogu stiili (logo, värvipalett, tüpograafia jmt).	KOV	direktor, arendus-spetsialist	alates september 2025 - juuni 2026
Regulaarne rahulolu küsitluste korraldamine	Tagasisidest lähtuvad muutused aitavad parandada nii kasutajate kui töötajate rahulolu.	KOV	direktor, arendus-spetsialist, teenindusjuht	Kord aastas, märtsis

Kasutatud lühendid:

KOV - kohalik omavalitsus

KuM - kultuuriministerium